

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 30 september 2016
(OR. en)

**Interinstitutioneel dossier:
2016/0295 (COD)**

**12785/16
ADD 2**

**COMER 103
CONOP 80
CFSP/PESC 778
ECO 59
UD 196
ATO 57**

VOORSTEL

van:	de heer Jordi AYET PUIGARNAU, directeur, namens de secretaris-generaal van de Europese Commissie
ingekomen:	30 september 2016
aan:	de heer Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, secretaris-generaal van de Raad van de Europese Unie
Nr. Comdoc.:	SWD(2016) 314 final
Betreft:	WERKDOCUMENT VAN DE DIENSTEN VAN DE COMMISSIE SAMENVATTING VAN DE EFFECTBEOORDELING Verslag betreffende de herziening van het uitvoercontrolebeleid van de Unie bij Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot instelling van een EU-regeling voor controle op de uitvoer, de overbrenging, de tussenhandel, de technische bijstand en de doorvoer van producten voor tweeërlei gebruik (herschikking)

Hierbij gaat voor de delegaties document SWD(2016) 314 final.

Bijlage: SWD(2016) 314 final

Brussel, 28.9.2016
SWD(2016) 314 final

WERKDOCUMENT VAN DE DIENSTEN VAN DE COMMISSIE

SAMENVATTING VAN DE EFFECTBEOORDELING

Verslag betreffende de herziening van het uitvoercontrolebeleid van de Unie

bij

Voorstel voor een

verordening van het Europees Parlement en de Raad tot instelling van een EU-regeling voor controle op de uitvoer, de overbrenging, de tussenhandel, de technische bijstand en de doorvoer van producten voor tweërlei gebruik (herschikking)

{COM(2016) 616 final}
{SWD(2016) 315 final}

Samenvatting
Effectbeoordeling met betrekking tot de herziening van het uitvoercontrolebeleid van de EU
A. Maatregelen zijn nodig
Waarom? Wat is het probleem?
Het huidige uitvoercontrolesysteem van de EU is niet helemaal aangepast om gelijke tred te houden met de veranderende en nieuwe veiligheidsrisico's die we vandaag kennen, met snelle technologische en wetenschappelijke ontwikkelingen en transformaties op het gebied van handels- en economische processen. Bovendien is in het huidige systeem niet expliciet rekening gehouden met de opkomende handel in technologie voor cybertoezicht en de risico's die dit met zich meebrengt voor de internationale veiligheid en de mensenrechten. Vanuit economisch oogpunt veroorzaakt het systeem zware administratieve lasten voor het bedrijfsleven en de overheden en biedt het soms onvoldoende rechtszekerheid. Bovendien leiden verschillen in interpretatie en toepassing tussen de lidstaten tot een asymmetrische uitvoering en tot concurrentievervalsing op de interne markt. Dit probleem betreft een heel scala van marktdeelnemers in talloze sectoren, waaronder kleine en middelgrote ondernemingen. De aspecten veiligheid en mensenrechten zijn daarentegen van belang voor specifieke categorieën zoals dissidenten en activisten in derde landen, alsmede de EU-bevolking als geheel.
Wat moet met dit initiatief worden bereikt?
De herziening van het uitvoercontrolebeleid van de EU dient ter ondersteuning van de algemene beleidsdoelstellingen van de Unie, zoals bepaald in artikel 3 VEU: bijdragen tot vrede en veiligheid, alsmede vrije en eerlijke handel en bescherming van de mensenrechten. De specifieke beleidsdoelstellingen zijn: aanpassing aan veranderende veiligheidsrisico's en -bedreigingen; aanpassing aan snelle technologische en wetenschappelijke ontwikkelingen; het voorkomen van de uitvoer van technologie voor cybertoezicht die in strijd is met de mensenrechten; het verminderen van concurrentievervalsingen en administratieve kosten binnen de interne markt; zorgen voor gelijkere concurrentievoorwaarden wereldwijd; en zorgen voor een doeltreffende en consequente toepassing van controles in de EU.
Wat is de meerwaarde van maatregelen op EU-niveau?
Controles van de uitvoer van producten voor tweemaal gebruik vormen een onderdeel van de gemeenschappelijke handelspolitiek. De EU heeft dus op grond van artikel 207 VWEU de exclusieve bevoegdheid om op te treden. De doelstellingen kunnen alleen worden verwezenlijkt door een maatregel op EU-niveau die waarborgt dat de bevoegde autoriteiten nauw samenwerken en de controles op consequente wijze toepassen. Optreden op EU-niveau is ook noodzakelijk om concurrentievervalsingen binnen de interne markt glad te strijken en de dialoog met de belangrijkste handelspartners te bevorderen met het oog op een wereldwijd gelijk speelveld. Maatregelen op EU-niveau zijn bovendien noodzakelijk ter bescherming van de grondrechten die zijn verankerd in het Handvest van de grondrechten. De vastgestelde herzieningsopties voldoen aan het evenredigheidsbeginsel, aangezien zij niet verder gaan dan nodig is om de doelstellingen te verwezenlijken.
B. Oplossingen
Welke wetgevende en niet-wetgevende beleidsmaatregelen worden overwogen? Verdient een bepaalde optie de voorkeur? Waarom?
In het licht van de initiatieven waarvan sprake is in mededeling (2014)244 van de Commissie, zijn vijf opties vastgesteld. Deze variëren van een basisscenario (geen beleidswijziging) tot een volledige herziening en volledige harmonisering van het uitvoercontrolesysteem.
Er is grondig onderzoek verricht naar het effect van de verschillende herzieningsopties. De opties 2 (ondersteuning van de uitvoering en handhaving), 3 (een upgrade van het EU-systeem) en 4 (modernisering van het EU-systeem) werden vergeleken met optie 1 - het basisscenario. De beoordeling was gebaseerd op de eigen analyse en praktische ervaring van de diensten van de Commissie, op gegevens en bijdragen van de lidstaten, op de bevindingen van een extern gegevensverzamelingsonderzoek en op de resultaten van raadplegingen van belanghebbenden. De vijfde optie (volledige herziening van het EU-systeem), waardoor de EU-benadering van uitvoercontroles drastisch zou wijzigen, ondervond sterke tegenstand van de lidstaten en belanghebbenden en werd daarom niet verder beoordeeld.
Wat de gevolgen voor de economie en de veiligheid betreft, lijkt optie 3 de meest doeltreffende en efficiënte optie. Optie 4 lijkt echter onontbeerlijk om te voorkomen dat door het gebrek aan adequate controles van technologie voor cybertoezicht mensenrechten worden geschonden. Een combinatie van de opties 3 en 4 is dus de "voorkeursoptie".
Wie steunt welke optie?
De lidstaten, het Europees Parlement, de bedrijfstak en het maatschappelijk middenveld erkennen de noodzaak van een modernisering van het uitvoercontrolesysteem zoals in grote lijnen voorgesteld in de opties 2 en 3, maar hun standpunten over specifieke kwesties lopen soms uiteen.
Het Europees Parlement en het maatschappelijk middenveld hebben gepleit voor krachtige EU-maatregelen om

de uitvoer van technologie voor cybertoezicht te controleren (optie 4). De Commissie en de Raad erkennen dat er op dit gebied behoefte is aan EU-maatregelen.

C. Effecten van de voorkeursoptie
Wat zijn de voordelen van de voorkeursoptie (indien van toepassing, anders die van de belangrijkste opties)?
Aangezien er geen officiële statistieken bestaan over de productie en de handel in goederen voor tweërlei gebruik en de relevante kwantitatieve gegevens voornamelijk betrekking hebben op de waarde en het volume van de verleende vergunningen, is de beoordeling van de effecten van concrete maatregelen grotendeels gebaseerd op kwalitatieve analyses. Optie 3 is gericht op de modernisering van de bestaande regelgeving. Zij draagt bij tot de meeste specifieke doelstellingen en is het meest geschikt om wezenlijke vooruitgang te boeken inzake de algemene doelstellingen, met uitzondering van bescherming van mensenrechten. Optie 3 zou leiden tot vermindering van de administratieve lasten voor exporteurs en overheden en zou grotere duidelijkheid brengen, wat de belangrijkste wettelijke bepalingen betreft. Zij zou ook bijdragen tot een verbetering van de doeltreffendheid en de EU-wijde samenhang van controles en dus de veiligheid verbeteren en wereldwijd gelijke concurrentievoorwaarden voor marktdeelnemers bevorderen. Optie 4 zou het probleem aanpakken van de verspreiding van technologieën voor cybertoezicht, waarvan het misbruik een risico vormt voor de internationale veiligheid en de mensenrechten. Zij zou zorgen voor robuuste en flexibele controlemechanismen voor deze technologieën en zal naar verwachting een aanzienlijk positief effect hebben op de veiligheid en de mensenrechten.
Wat zijn de kosten van de voorkeursoptie (indien van toepassing, anders die van de belangrijkste opties)?
Optie 3 zou op korte termijn voor de overheden van de lidstaten een aantal bijkomende administratieve overgangskosten met zich meebrengen, die echter zullen worden terugverdiend door efficiëntieverhoging en verlaging van de administratieve kosten zodra de nieuwe bepalingen in de praktijk worden gebracht. Voor marktdeelnemers zou optie 3 moeten leiden tot vermindering van de administratieve kosten. Optie 4 zou kunnen leiden tot hogere administratieve lasten voor marktdeelnemers en overheden, zowel op nationaal als op EU-niveau, omdat een nieuw controleniveau zou worden toegevoegd. Zij zou ook kunnen leiden tot nieuwe concurrentievervalsingen op mondiaal niveau, aangezien niet kan worden gewaarborgd dat andere belangrijke leveranciers van technologie (zoals China en de VS) vergelijkbare controles zullen invoeren. Omdat optie 4 gericht is op zeer specifieke technologieën, zouden de negatieve economische gevolgen echter beperkt blijven tot een gespecialiseerde sector met een gering handelsvolume.
Wat zijn de gevolgen voor bedrijven, kleine, middelgrote en micro-ondernemingen?
Controles op de uitvoer van producten voor tweërlei gebruik zijn van belang voor een breed gamma van ondernemingen in verschillende sectoren, waaronder exporteurs en producenten, onder meer in de sectoren energie, lucht- en ruimtevaart, defensie en veiligheid, vervoer en navigatie, telecommunicatie, chemie, elektronica, halfgeleiders en informatietechnologie. Een aantal kleine en middelgrote ondernemingen is in die sectoren actief. Ter illustratie: in de defensie-industrie (waar ook producten voor tweërlei gebruik worden geproduceerd) vertegenwoordigden bedrijven met minder dan tien werknemers in 2012 76,7 % van het totale aantal ondernemingen. De meerderheid van de respondenten van de openbare raadpleging is van mening dat de herziening van het beleid inzake uitvoercontrole van goederen voor tweërlei gebruik "de uitvoer van goederen voor tweërlei gebruik door kleine en middelgrote ondernemingen waarschijnlijk zou vergemakkelijken". Het is belangrijk op te merken dat belanghebbenden uit het bedrijfsleven alleen te maken krijgen met de veranderingen inzake uitvoercontroles voor zover die veranderingen betrekking hebben op de producten voor tweërlei gebruik die zij verhandelen.
Zijn er significante gevolgen voor de nationale begrotingen en overheden?
Optie 3 zal naar verwachting leiden tot een vermindering van de administratieve lasten voor de vergunningverlenende autoriteiten van de lidstaten. Anderzijds zal de invoering van nieuwe uitvoercontroles op technologie voor cybertoezicht zoals uiteengezet in optie 4, van de bevoegde autoriteiten van de lidstaten administratieve middelen vereisen.
Zijn er nog andere significante gevolgen?
Er wordt een positief effect verwacht op het gebied van veiligheid, preventie van mensenrechtenschendingen en vermindering van de concurrentievervalsing binnen de interne markt zodat het speelveld wereldwijd gelijk wordt.
D. Follow-up
Wanneer wordt dit beleid geëvalueerd?
Het toezicht op de uitvoering zal in samenwerking met de lidstaten plaatsvinden. Jaarlijkse rapportage en

gegevensverzameling zullen de basis vormen voor het toezicht op en de evaluatie van de uitvoering en voor het informeren van het Parlement en de Raad.

De Commissie zal binnen vijf jaar na de inwerkingtreding overgaan tot een evaluatie van dit nieuwe initiatief om de daadwerkelijke gevolgen ervan te beoordelen en de doelmatigheid en de doeltreffendheid ervan te evalueren.